

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Martina Kříže a soudců Mgr. Věry Jachurové a Mgr. Bc. Jana Schneeweise v právní věci

žalobkyně: **CZENERGO s. r. o.**, IČ: 252 32 568
sídlem Brožíkova 2478/1, Plzeň
zastoupena advokátem Mgr. Martinem Vostrackým
sídlem Úslavská 752/33, Plzeň

proti

žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**
sídlem Vršovická 65, Praha 10

o žalobě proti rozhodnutí Ministerstva životního prostředí ze dne 5. 3. 2019
č. j. MZP/2019/520/209

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Základ sporu a průběh předcházejícího řízení

1. Žalobkyně se žalobou podanou u Krajského soudu v Plzni a postoupenou Městskému soudu v Praze dne 15. 5. 2019 domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 3. 2019 č.j. MZP/2019/520/209 (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým žalovaný zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil rozhodnutí České inspekce životního prostředí, oblastního inspektorátu Plzeň (dále jen „inspekce“) ze dne 21. 11. 2018, č. j. ČIŽP/43/2018/7464 (dále jen „rozhodnutí inspekce“).

2. Rozhodnutím inspekce byla žalobkyně ve výroku I. uznána vinnou tím, že dne 4. 10. 2018 (od 9:47 až 10:37) nakládala s povrchovou vodou na vodním díle MVE U Černých II umístěném na pozemku p. č. st. 137 v k. ú. Olešná u Radnic na toku Berounka, ř. km 108.8 (dále též „MVE U Černých II“) za stavu, kdy hladina vody v nadjezí poklesla pod značku +2 cm (278,83 m n. m.) na vodočetné lati umístěné na zdi náhonu u jezu, čímž porušila povinnosti stanovené ve vodoprávním úřadem schváleném Manipulačním řádu z dubna roku 2009 (dále jen „Manipulační řád“). Z Manipulačního řádu vyplývá, že při této úrovni hladiny, kdy má být zajištěn průtok v korytě toku ve výši $Q_{\min} = Q_{355d} = 4,50 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$, má být malá vodní elektrárna (dále též jen „MVE“) odstavena. Tato podmínka nebyla v době ohledání na místě splněna. Rovněž bylo zjištěno, že v uvedený čas byl zahrazen tzv. „rybí přechod“ na jezu p. č. st. 105 v k. ú. Čivice tak, že jím neprotékala voda. Tím nebyla splněna podmínka č. 1 rozhodnutí příslušného vodoprávního úřadu Městského úřadu Rokycany, odbor životního prostředí ze dne 7. 8. 2013, č. j. 4467/OŽP/11 Pro o schválení Manipulačního řádu MVE U Černých II (dále jen „Rozhodnutí o schválení Manipulačního řádu“), která stanovila, že *„pro zabezpečení dostatku vody při minimálním zůstatkovém průtoku v toku (Q_{355} denní tj. $4,5 \text{ m}^3/\text{s}$) bude hrazením snížen průtok vodácké propusti na 3 cm přelivové hrany. Tímto omezením průtoku vody vodáckou propustí se zaručí funkčnost rybího přechodu, který nebude hrazen a voda jím bude protékat prioritně“*. Tímto jednáním se žalobkyně dopustila přestupku podle § 125d odst. 4 písm. a) zákona č. 254/2001 Sb., o vodách, ve znění účinném do 31. 12. 2018 (dále jen „vodní zákon“), za což jí byla podle § 125d odst. 7 písm. d) vodního zákona uložena pokuta ve výši 20 000 Kč. Výrokem II rozhodnutí inspekce byla žalobkyni uložena povinnost nahradit náklady řízení paušální částkou ve výši 1 000 Kč.
3. Podle odůvodnění rozhodnutí inspekce bylo dne 4. 10. 2018 na MVE U Černých II provedeno ohledání místa v rámci šetření podnětu na tzv. „suchý jez“. V rámci tohoto ohledání bylo zjištěno, že přes jez (přes hranu jezu) neprotéká skoro žádná povrchová voda. Voda protékala ve větší míře jen průsaky v konstrukci jezu v místě tzv. „rybího přechodu“ a vodáckou propustí o paprsku vody tloušťky 0-1 cm. Přeliv koruny byl zjištěn ještě na několika místech jezu, a to paprskem kolem 0,5 cm. Z velké části byl jez bez přelivu. Bylo zjištěno, že kvůli hrazení „rybího přechodu“ tímto místem neprotéká žádná voda. U jezu byla na zdi náhonu nalezena vodočetná lať se stupnicí po 2 cm. Při začátku ohledání byla hladina vody na úrovni 2 cm, nicméně od 9:47 do 10:37, kdy ohledání skončilo, klesla hladina pod hodnotu 0 cm, tj. celá lať byla obnažena. MVE U Černých II však byla během ohledání stále v provozu, a docházelo tak k odběru vody z toku. Takový stav neodpovídal podmínkám stanoveným v Manipulačním řádu, Rozhodnutí o schválení Manipulačního řádu ani podmínkám vyplývajícím z rozhodnutí Okresního národního výboru v Rokycanech ze dne 14. 4. 1989, č. j. ZVLH-297/89, kterým bylo vydáno povolení k nakládání s vodami (k odběru povrchových vod) z řeky Berounky pro MVE Olešná a rozhodnutí Okresního úřadu Rokycany ze dne 29. 6. 1999, č. j. ŽP-2884/99, kterým bylo vydáno povolení k nakládání s vodami (k odběru povrchových vod) z řeky Berounky pro MVE Olešná II - „U Černých“.
4. Po doručení usnesení ze dne 5. 10. 2018, č. j. ČIŽP/43/2018/6278, kterým inspekce s poukazem na § 138 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „s. ř.“) ve spojení s § 54 s. ř. zajistila dne 4. 10. 2018 důkaz ohledáním pozemků souvisejících s MVE Olešná I a MVE II Olešná U Černých v obci Olešná (dále jen „Usnesení o zajištění důkazů“) a protokolu o zajištění důkazu ohledáním ze dne 4. 10. 2018, od 8:49 do 10:37 (dále jen „Protokol o zajištění důkazu“) obdržela inspekce vyjádření k těmto dokumentům,

ze kterého vyplývá, že si žalobkyně nebyla vědoma žádného pochybení, že z důvodu nefunkčnosti rybího přechodu a hrozby dalšího poškození jezu je rybí přechod zahrazen. Z důvodu technického stavu je průsak jezu 3-3,5 m³/s. Hlavním problémem je kolísání vody v toku, kdy dochází k ohřívání a následnému ochlazování jezu a následně k jeho popraskání. V rámci rekonstrukce MVE U Černých I je s výrobcem turbíny projednávána možnost osazení účinnější hladinové regulace s tím, že by pak mělo docházet k dodržení přelivného paprsku vody. Součástí vyjádření byly i letecké snímky jezu, záznam o průtoku v korytě toku dne 5. 10. 2018 a výpočet výroby elektrické energie na MVE Olešná II a MVE U Černých II. Turbína MVE Olešná I je odstavena a MVE U Černých I je v opravě u dodavatele. Z dodaného výpočtu výroby elektrické energie bylo dle inspekce zřejmé zejména to, že průměrný průtok do podjezí za období 1. – 15. 10. 2018 je 4,3 m³/s.

5. Podle inspekce tak byla MVE U Černých II v době zajištění důkazu ohledáním jednoznačně provozována v rozporu s podmínkami, za nichž bylo vodní dílo povoleno a uvedeno do provozu, zejména s podmínkou č. 1 Rozhodnutí o schválení Manipulačního řádu, a též v rozporu se zněním schváleného Manipulačního řádu, podle nichž nesmí při provozu MVE dojít k poklesu hladiny pod úroveň vyznačené minimální hladiny vody a tzv. rybí přechod nesmí být hrazen. Tím má být zajištěn stanovený minimální zůstatkový průtok (dále též jen „MZP“) v korytě toku pod místem odběru. Výše uvedené je v rozporu s ustanovením § 59 odst. 1 písm. a) vodního zákona.
6. Proti rozhodnutí inspekce podala žalobkyně odvolání, které bylo napadeným rozhodnutím zamítnuto. Podle žalovaného námitky žalobkyně nijak nezpochybňují skutkový děj, jehož průběh inspekce zaznamenala formou důkazu ohledáním na místě dle § 54 s. ř. ve spojení s § 138 s. ř. dne 4. 10. 2018. Inspekce postupovala v souladu s pravidly o postupu správního orgánu před zahájením správního řízení a neprováděla veřejnoprávní kontrolu dle pravidel kontrolního řádu, jak se chybně domnívá žalobkyně.
7. Žalovaný označil rozhodnutí inspekce za věcně i formálně správné. Výrok rozhodnutí se opírá o zjištění existence protiprávního stavu, které bylo obstaráno ohledáním věci postupem dle § 54 a 138 s. ř. Vzhledem k obsahu důkazu, kterým jsou informace o stavu vodního toku a průtoku v konkrétním místě a čase, lze postup inspekce, kdy tato zajistila důkaz ohledáním jako neodkladný a neopakovatelný úkon, považovat za adekvátní skutkovým okolnostem případu, přičemž podmínky pro zajištění důkazu před zahájením řízení shledal žalovaný v tomto případě za naplněné. O zajištění důkazu postupem dle § 138 s. ř. byl sepsán protokol, který byl ve správním řízení proveden jako listinný důkaz. Žalobkyně měla v řízení možnost se k obsahu této listiny vyjádřit, čímž byla zajištěna její procesní práva. V rámci vedeného řízení se žalobkyně k tomuto důkazu vyjádřila ve svém odvolání tak, že měření nebylo provedeno s přihlédnutím k okolnostem případu, řádně a v dostatečném časovém rozsahu, neboť bylo provedeno pouze v rozmezí několika desítek minut, přičemž v tomto období bylo inspekci shledáno, že podjezí bylo zavodněno a jez nebyl úplně bez vody. Žalovaný však těmito námitkám nepřisvědčil. Žalobkyně jako právnická osoba je za zjištěné protiprávní jednání odpovědná objektivně a své odpovědnosti za zjištěné protiprávní jednání se může zbavit pouze z důvodů v přestupkovém zákoně výslovně uvedených. Odkaz na situaci na vodním toku nad jezem takovým důvodem není, protože z něj nijak nevyplývá jakákoli vědomá snaha žalobkyně o zajištění provozu MVE U Černých II v souladu s platným povolením a Manipulačním řádem. Skutečnost, že v řece kolísá hladina vody, ať už z jakéhokoli důvodu, nezbavuje

žalobkyni povinnosti přizpůsobit provoz MVE U Černých II aktuálnímu stavu vody v řece.

II. Obsah žaloby, vyjádření žalovaného a replika žalobkyně

8. V žalobě proti napadenému rozhodnutí žalobkyně v **prvním žalobním bodě** rozporovala zjištění skutkového stavu, resp. způsob provedení kontroly (způsob měření a výsledky měření). Namítla, že kontrola na vodním díle MVE U Černých II nebyla pracovníky inspekce provedena v souladu s příslušnými právními předpisy. Konkrétně byla provedena v rozporu s § 5 odst. 2 písm. b) a § 9 písm. e) zákona č. 255/2012 Sb. o kontrole (dále jen „kontrolní řád“), neboť odpovědný zástupce žalobkyně nebyl o uskutečnění kontroly (místního šetření a provedení měření) vyrozuměn a nemohl být tomuto přítomen a kontrolovat způsob měření a získané výsledky, přičemž provedené měření a jeho výsledky byly pro posouzení věci rozhodujícím podkladem. Údaje, které byly takovýmto nesprávným způsobem získány, nemohly být dle žalobkyně podkladem pro rozhodnutí ve správním řízení. Žalobkyně již v odvolání odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 7. 2017, č. j. 8 As 132/2016-34, který je podle ní aplikovatelný na nyní projednávanou věc z důvodu obdobného skutkového i právního posouzení. Žalobkyně doplnila, že daný postup byl o to více žádoucí, pokud ze strany inspekce bylo zhodnoceno, že ovlivněná část toku je malá, podjezí bylo zavodněno a jez nebyl úplně bez vody. Nad rámec výše uvedené základní námitky žalobkyně též namítla, že měření nebylo provedeno s přihlédnutím k okolnostem případu řádně a v dostatečném časovém rozsahu, neboť bylo provedeno pouze v rozmezí několika desítek minut (od 9.47 hod do 10.37 hod), přičemž v tomto období bylo ze strany pracovníků inspekce shledáno, že podjezí bylo zavodněno a jez nebyl úplně bez vody.
9. Ve vztahu k tzv. „rybímu přechodu“ žalobkyně dodala, že na základě posouzení jeho technického stavu z roku 2005 (příslušné posouzení je součástí Manipulačního řádu) byl učiněn závěr, že stav přechodu je havarijní a z důvodu bezpečnosti vodního díla bylo navrhováno ukončení jeho provozu, což dle závěrů nikterak neohroží migraci rybí populace.
10. Ve **druhém žalobním bodě** žalobkyně namítla, že nebyly naplněny všechny předpoklady odpovědnosti za přestupek a nebyly zohledněny veškeré rozhodné skutečnosti, které měly přímý vliv na posouzení stavu (poklesu průtoku - hladiny vody) v době měření ve vztahu k odpovědnosti žalobkyně za daný stav.
11. Uvedla, že po skončení měření se průtok téměř okamžitě opět začal zvyšovat a po krátké době byly hodnoty průtoku v normě. Příslušné kolísání vody v korytu řeky bylo způsobeno aktuálním hospodařením s vodou jinými subjekty umístěnými nad MVE U Černých II a MVE Olešná II, konkrétně v důsledku hospodaření s vodou subjektem provozujícím taktéž malou vodní elektrárnu - MVE Kaceřov na toku Berounka, ř. km 111,4, která byla vybudována později než dotčené MVE, a která svým provozem přímo ovlivňuje průtok na předmětném jezu, ve spojení s dlouhodobě negativní hydrologickou situací (enormní dlouhodobé sucho a z toho vyplývající nízká hladina vody v toku). Inspekce se však omezila pouze na formální vyhodnocení podmínek provozu MVE U Černých II v rámci jediného krátkého časového úseku (měření) bez zohlednění veškerých přímých vlivů, což je zcela nedostačujícím podkladem pro správní řízení a zhodnocení skutkového stavu věci. Pokud dojde ke krátkodobému nepředvídatelnému zakolísání hladiny vody v důsledku provozu MVE Kaceřov na toku Berounka, ř. km 111,4, čímž

dojde k pomyslné „povodňové vlně“, která se šíří tokem řeky, není možné tomuto zakolísání hladiny vody a udržení průtoku na předmětném jezu předejít ani okamžitým odstavením dotčených MVE. Na takovouto nepředvídatelnou situaci lze objektivně reagovat vždy až dodatečně.

12. Žalobkyně má za to, že v rámci situace učinila a činí veškerá možná opatření, která po ní lze objektivně požadovat. Zahájila jednání s dotčenými správními orgány ohledně řešení situace (zejména jednání spojená s aktualizací Manipulačního řádu v souvislosti s nepředvídatelným kolísáním hladiny vody v důsledku provozu MVE Kačerov). Tato jednání nadále probíhají.
13. V rámci posouzení, zda byly naplněny všechny podmínky odpovědnosti za přestupek, žalobkyně uvedla, že podkladem pro posouzení skutkového stavu byla zjištění, že hladina vody v nadjezí poklesla za dané kontrolované časové období pod značku +2 cm na vodočetné lati umístěné na zdi náhonu u jezu. Příslušná vodočetná lať je jediná, dle které se měří hladina vody v nadjezí a je „společná“ pro obě malé vodní elektrárny - MVE U Černých II a MVE Olešná II. Inspekce v této souvislosti rezignovala na zjištění míry zavinění jednotlivých provozů těchto MVE, které jsou zcela samostatné a nezávislé na sobě.
14. Ve **třetím žalobním bodě** žalobkyně namítla nepřezkoumatelnost rozhodnutí, a to z toho důvodu, že za stejné jednání byl v rámci přestupkového řízení vedeného inspekci pod sp. zn. ZN/ČIŽP/43/3923/2018 rozhodnutím ze dne 21. 11. 2018, č. j. ČIŽP/43/2018/7463 uznán vinným pan V. Č. jakožto provozovatel MVE Olešná II. Obě tato rozhodnutí mají stejný skutkový základ a odůvodnění jsou zcela totožná.
15. V rámci těchto rozhodnutí byl uložen totožný správní trest, aniž by byly zohledněny veškeré okolnosti (společenská škodlivost ve vazbě na zavinění konkrétních subjektů včetně samotné míry zavinění, příčina, totožná povaha a závažnost přestupku). Inspekce zcela rezignovala na posouzení míry zavinění ze strany těchto subjektů, co se týče aktuálního stavu hladiny vody v nadjezí, jestliže o tomto nebyla učiněna žádná skutková zjištění. Žalobkyně má za to, že se jedná o dvojí trestání v jedné věci, pokud bylo ze strany inspekce zcela rezignováno na zjištění míry zavinění jednotlivých provozů těchto MVE a v tomto ohledu považuje rozhodnutí inspekce za nepřezkoumatelné.
16. Na základě shora uvedeného proto žalobkyně navrhl, aby soud zrušil napadené rozhodnutí a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.
17. Žalovaný ve vyjádření k podané žalobě navrhl žalobu jako nedůvodnou zamítnout. K **prvnímu žalobnímu bodu** uvedl, že žalobkyně v něm odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu, který se však vztahoval k zákonu České národní rady č. 552/1991 Sb., o státní kontrole (dále jen „zákon o státní kontrole“), který byl nahrazen s účinností od 1. 1. 2014 kontrolním řádem. Ten upravil povinnosti kontrolující osoby při zahájení kontroly a současně došlo k úpravě oprávnění osob vykonávajících vodoprávní dozor a vrchní vodoprávní dozor, přičemž z dřívějšího ustanovení byla zachována pouze povinnost správních orgánů předložit průkaz (prokazující pověření ke kontrole). Pro danou věc je podstatné, že inspekce v rozhodné době neprováděla kontrolu dle kontrolního řádu, nýbrž, jak vyplývá ze spisového materiálu, postupem podle § 138 s. ř. zajistila důkaz. Inspekce oprávněně uvážila, že měla-li by žalobkyně být u zajišťování důkazu přítomna, hrozilo nebezpečí z prodlení spočívající v tom, že by samotné zajištění důkazu mohlo být v

důsledku zdržení a vlivem změny podmínek toku řeky Berounky zmařeno nebo značně ztíženo.

18. K **druhému žalobnímu bodu** žalovaný uvedl, že žalobkyně jako podnikatelka a osoba provozující předmětnou MVE U Černých II nese objektivní odpovědnost za způsob provozování MVE U Černých II, což znamená, že v posuzované věci není podstatné, zda nakládala s povrchovou vodou na vodním díle U Černých II za stavu, kdy hladina v nadjezí poklesla pod značku 2 cm na vodočetné lati umístěné na zdi náhonu, a tím porušila povinnosti stanovené ve schváleném Manipulačním řádu alespoň z nedbalosti. Stanovený způsob zajištění minimálního zůstatkového průtoku (tedy hrazením vodácké propusti) byl zvolen právě s ohledem na to, aby byly zajištěny ekologické funkce vodního toku a aby byl umožněn obousměrný pohyb ryb a vodních živočichů prostřednictvím rybího přechodu, který dle vodoprávního úřadu nebude hrazen a voda jím bude protékat prioritně (srov. Rozhodnutí o schválení Manipulačního řádu). I pokud by žalobkyně zajistila minimální zůstatkový průtok převodem vody od vodácké propusti na rybí přechod, nebyla by tímto způsobem schopna zajistit minimální hltlost turbíny MVE U Černých II. Nepovoleným hrazením rybího přechodu za účelem zachování provozu MVE porušila žalobkyně nejen Manipulační řád, ale i platné vodoprávní rozhodnutí.
19. Co se týká tvrzené nemožnosti žalobkyně ovlivnit průtok vody nad jezem, což mělo být dle jejího tvrzení způsobeno činností jiných vodních elektráren umístěných proti proudu řeky, žalovaný uvedl, že inspekce shromáždila dostatečné důkazy o tom, že žalobkyně měla zájem především na udržení MVE U Černých II v chodu i přesto, že pro její odstavení nastaly objektivní podmínky, které jsou popsány v Manipulačním řádu, a zahrazením rybího přechodu učinila nepovolená opatření, aby zachovala nátok vody do MVE.
20. K **třetímu žalobnímu bodu** žalovaný uvedl, že žalobkyně jako právnická osoba provozuje MVE U Černých II, o jejímž uchování v provozu v okamžiku poklesu vody v nadjezí na takovou úroveň, kdy mělo dojít k odstavení MVE U Černých II v přezkoumávaném případě jde, a zároveň jednatel žalobkyně je fyzickou osobou podnikající, která provozuje druhou MVE Olešná II odebírající vodu ze stejného jezu.
21. Žalobkyně se nedopustila dvou jednání. Je postihována jako právnická osoba za naplnění skutkové podstaty přestupku v souvislosti s provozováním MVE U Černých II v okamžiku, kdy tato měla být vzhledem k poklesu hladiny vody v řece Berounce postupem podle Manipulačního řádu odstavena z provozu samostatně, bez ohledu na to, zda byl za stejný skutek postižen jednatel žalobkyně coby provozovatel jiné malé vodní elektrárny. O dvojí trestání proto nejde; zásada zákazu dvojího trestání za tentýž skutek s přiměřeností sankce za jiné jednání jednatele žalobkyně nijak nesouvisí.
22. Na vyjádření žalovaného k žalobě reagovala žalobkyně replikou, ve které uvedla **k prvnímu žalobnímu bodu**, že rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 7. 2017, č.j. 8 As 132/2016 nadále považuje za přílehlavý i na nyní projednávanou věc. Zajištění důkazu ohledáním dle § 138 ve spojení s § 54 s. ř. je svým způsobem provedením kontroly (šetření) dotčeného místa. Nadto zajištění důkazu ohledáním dne 4. 10. 2018 ani nebylo provedeno řádně v souladu s příslušnými ustanoveními správního řádu. Sám pracovník inspekce zmiňoval, že ani nekontaktoval žalobkyni (viz Protokol o zajištění důkazu), byť pro to byl dostatečný časový prostor. Taktéž z příslušného Protokolu o zajištění důkazu (ani z jiného podkladu) nevyplývá, že by nebyly dodrženy minimální průtoky přes těleso

jezu tak, jak jsou stanoveny v Manipulačním řádu. Příslušný protokol o zajištění důkazu ohledáním tedy nemůže být zásadním podkladem pro vydání rozhodnutí, neboť byl pořízen v rozporu s právními předpisy.

23. Ke **druhému žalobnímu bodu** žalobkyně v replice uvedla, že inspekce postupovala v rozporu s rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 25. 11. 1994, sp. zn. 6 A 12/94, podle kterého je základním předpokladem pro uložení sankce zejména skutečnost, že poškození nebo ohrožení zákonem chráněného zájmu nastalo provozní činností právnické osoby, nebo tehdy, jestliže tento důvod vznikl při činnosti právnické osoby, jednáním nebo opominutím osob, které právnická osoba k této činnosti použila. Toto však ze strany inspekce nebylo jakkoliv zkoumáno.
24. Ve vztahu k tzv. „*rybímu přechodu*“ žalobkyně zopakovala, že na základě posouzení jeho technického stavu z roku 2005 byl učiněn závěr o havarijním stavu jezu a z důvodu bezpečnosti vodního díla bylo navrhováno ukončení jeho provozu, což dle závěrů neohrozí migraci rybí populace. V souvislosti se zmíněnými opatřeními žalobkyně uvedla, že zahájila úkony směřující k možnému řešení situace, nicméně navržené úpravy jsou záležitostí několika let.
25. Ke **třetímu žalobnímu bodu** žalobkyně v replice uvedla, že za situace, kdy ze stejného jezu odebírají vodu dva subjekty, je nezbytné posuzovat míru jejich provozní činnosti na stav vody nad jezem. Inspekce však zcela rezignovala na posouzení míry vlivu provozní činnosti těchto subjektů (nejen těchto dvou subjektů, ale i provozní činnosti MVE Kaceřov) na aktuální stav.

III. Posouzení věci soudem

26. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí i řízení, které mu předcházelo, a to v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán [§ 75 odst. 1, 2 zákona č. 150/2002, soudního řádu správního (dále jen s. ř. s.)], přitom vycházel ze skutkového a právního stavu v době vydání rozhodnutí.
27. Při rozhodování soud vycházel zejména z následující právní úpravy:
28. Podle § 54 odst. 1 s. ř. *vlastník nebo uživatel věci nebo ten, kdo má věc u sebe, je povinen předložit ji správnímu orgánu nebo strpět ohledání věci na místě. Správní orgán o tom vydá usnesení, jež se oznamuje pouze osobě uvedené ve větě první. Hrozí-li nebezpečí z prodlení, postupuje se podle § 138.*
29. Podle § 54 odst. 4 s. ř. *správní orgán může k účasti na ohledání přizvat nestranné osoby, aby zajistil jejich přítomnost při provádění důkazu. Tyto osoby nemají práva ani povinnosti účastníků.*
30. Podle § 138 odst. 1 s. ř. *před zahájením řízení lze z moci úřední nebo na požádání toho, kdo by byl účastníkem, zajistit důkaz, je-li důvodná obava, že později jej nebude možno provést vůbec nebo jen s velkými obtížemi, a jestliže lze důvodně předpokládat, že provedení tohoto důkazu může podstatně ovlivnit řešení otázky, která bude předmětem rozhodování. O zajištění důkazu vydá správní orgán usnesení, které se oznamuje osobám, jichž se přímo dotýká. Hrozí-li nebezpečí z prodlení, lze usnesení oznámit i dodatečně s výjimkou oznámení osobám, které musí při provádění úkonu poskytnout osobní součinnost.*

31. Podle § 138 odst. 3 s. ř. *nehrozí-li nebezpečí z prodlení, mají ti, kdo by byli účastníky a jsou správnímu orgánu známi, nebo jejich zástupci či zmocněnci právo být přítomni u zajištění důkazu a vyjádřit se k němu; o tom je správní orgán vyrozumí.*
32. Podle § 36 odst. 1 vodního zákona *minimálním zůstatkovým průtokem je průtok povrchových vod, který ještě umožňuje obecné nakládání s povrchovými vodami a ekologické funkce vodního toku.*
33. Podle § 36 odst. 2 vodního zákona *minimální zůstatkový průtok stanoví vodoprávní úřad v povolení k nakládání s vodami. Vodoprávní úřad přitom přihlédne k podmínkám vodního toku, charakteru nakládání s vodami a vychází z opatření k dosažení cílů ochrany vod přijatých v plánu povodí podle § 26. Dále stanoví místo a způsob měření minimálního zůstatkového průtoku a četnost předkládání výsledků těchto měření vodoprávnímu úřadu.*
34. Podle § 59 odst. 1 písm. a) vodního zákona *vlastník vodního díla je povinen dodržovat podmínky a povinnosti, za kterých bylo vodní dílo povoleno a uvedeno do provozu, zejména dodržovat provozní řád a schválený manipulační řád, neprodleně oznamovat vodoprávnímu úřadu změny mající vliv na obsah manipulačního řádu a předkládat vodoprávnímu úřadu ke schválení návrh na úpravu manipulačního řádu tak, aby byl v souladu s komplexním manipulačním řádem podle § 47 odst. 4 písm. g); náležitosti manipulačních a provozních řádů stanoví Ministerstvo zemědělství vyhláškou.*
35. Podle § 125d odst. 4 písm. a) vodního zákona *právníká nebo podnikající fyzická osoba se jako vlastník vodního díla dopustí přestupku tím, že provozuje vodní dílo v rozporu s § 59 odst. 1 písm. a).*
36. Podle § 125d odst. 7 písm. d) vodního zákona *za přestupek lze uložit pokutu do 1 000 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. a), odstavce 4 písm. a) nebo odstavce 6 písm. b).*
37. Soud nejprve přistoupil k vypořádání námitek žalobkyně, které se týkaly procesního postupu správních orgánů v řízení. V **prvním žalobním bodu** žalobkyně namítla vadný postup inspekce při dokazování. Inspekce dle názoru žalobkyně zajistila důkazy pro své rozhodnutí v rozporu se zákonem, a ty proto nemohou být podkladem pro rozhodnutí ve správním řízení.
38. Soud ověřil, že správní spis obsahuje Usnesení o zajištění důkazu, ve kterém inspekce uvedla, že dne 4. 10. 2018 „zaznamenala při šetření podnětu na tzv. „suchý jez“ u MVE Olešná I a MVE II Olešná U Černých obci Olešná č. p. 31 na toku Berounka, ř. km 108,8, že byl zahrazen rybí přechod a tím nemusela být dodržena podmínka minimálního zůstatkového průtoku v korytě toku. Tím mohl být spáchán přestupek dle ust. § 125d odst. 4 písm. a) vodního zákona. Aktuální stav na dané lokalitě mohl být kdykoliv během několika minut změněn, a to manipulací s vodou na daných MVE, a existovala tak důvodná obava, že důkaz, jehož provedení může podstatným způsobem ovlivnit řešení otázky, která bude předmětem rozhodování v řízení o přestupku, nebude možné později provést.“
39. V souvislosti s citovaným usnesením byl do správního spisu založen i Protokol o zajištění důkazu, v němž inspekce podrobně popsala zjištěné skutečnosti týkající se malé vodní elektrárny žalobkyně (průtoku vodního toku, zůstatkového průtoku, výšky vodní hladiny, přelivné hrany jezu atp.) a odkázala na pořízenou fotodokumentaci. Podle protokolu nebyl na místě nikdo zastížen, objekty strojovny byly uzamčeny a kontrolující neměl telefonické kontakty na provozovatele, kteří nemohli být kontaktováni, a nebylo tak možné jejich účast při provádění ohledání podle § 138 odst. 3 s. ř. zajistit. Zároveň se v protokolu uvádí,

že hrozilo nebezpečí z prodlení „neboť aktuální stav na předmětném místě mohl být kdykoliv během jediného dne změněn. Panovala tak důvodná obava, že tento důkaz nebude možné provést později, přičemž lze důvodně předpokládat, že provedení tohoto důkazu může podstatně ovlivnit šetření otázky, která bude předmětem přestupkového řízení...“. Z protokolu je taktéž zřejmé, že ze strojovny MVE U Černých II vycházel „typický mechanický zvuk pracujícího soustrojí MVE“, tj. že MVE byla v provozu.

40. Z obsahu rozhodnutí inspekce je zřejmé, že inspekce při sankcionování žalobkyně vycházela z výše uvedeného Protokolu o zajištění důkazu včetně fotodokumentace (k tomu srov. strany 2, 4 rozhodnutí inspekce, kde správní orgán přejímá zjištění uvedená v Protokolu o zajištění důkazu)
41. Z Protokolu o zajištění důkazu a Usnesení o zajištění důkazů soud zjistil, že inspekce postupovala dle § 54 odst. 1 ve spojení s § 138 odst. 1 s. ř., tedy zajistila důkaz ohledáním věci, jelikož hrozilo nebezpečí z prodlení. Učinila tak předtím, než bylo usnesením ze dne 1. 11. 2018, č. j. ČIŽP/43/2018/6956 zahájeno řízení o přestupku (usnesení bylo žalobkyni doručeno dne 6. 11. 2018). Nejednalo se o úkony prováděné v rámci správního řízení, ale o úkony (místní šetření) prováděné před zahájením správního řízení. Jak v rámci Usnesení o zajištění důkazů, tak v rámci Protokolu o zajištění důkazu inspekce uvedla, že hrozící nebezpečí z prodlení spatřuje v tom, že aktuální stav na předmětném místě mohl být kdykoliv změněn manipulací s vodou na daných MVE. I podle názoru soudu byla existence hrozícího nebezpečí z prodlení opodstatněná, přičemž i z přiložených fotografií lze dovodit, že pouhým zvýšením průtoku vody by mohlo bezprostředně dojít ke zvýšení hladiny vody v nadjezí a tím i k zamezení provedení důkazu, který byl v dané věci zcela stěžejní. Jinými slovy řečeno, po předchozím informování žalobkyně o provedení měření na místě, případně dokonce zahájení kontroly ve smyslu kontrolního řádu by nic nebránilo tomu, aby žalobkyně do doby kontroly či oznámeného ohledání zvýšila průtok vody, zvýšila tím vodní hladinu v nadjezí, a zamezila tak zadokumentování bezprostředního stavu na místě.
42. S ohledem na toto hrozící nebezpečí soud nespatřuje v postupu inspekce pochybení. Inspekce dodatečně oznámila Usnesení o zajištění důkazu žalobkyni, a postupovala tak v souladu s § 138 odst. 1 věta poslední s. ř. Jestliže hrozilo nebezpečí z prodlení, je zřejmé, že žalobkyně nebyla, resp. nemohla být o zajištění důkazu vyrozuměna (srov. § 138 odst. 3 s. ř.). Za rozhodnou soud považuje skutečnost, že inspekce Usnesení o zajištění důkazu, včetně Protokolu o zajištění důkazu, žalobkyni oznámila (viz doručky, jež jsou součástí správního spisu), přičemž proti Usnesení o zajištění důkazů se žalobkyně mohla bránit podáním odvolání, což však neučinila. Rovněž se žalobkyně mohla ke všem skutečnostem zjištěným během zajištění důkazů vyjádřit.
43. Soud ve věci neshledal ani žalobkyni toliko obecně namítané porušení § 54 odst. 4 s. ř., jelikož dle tohoto ustanovení správní orgány sice mohou, ale nejsou povinny přizvat nestranné osoby k provádění důkazu. Soud zdůrazňuje, že žalobkyně v podané žalobě brojila zejména proti procesním pochybením při zajišťování důkazu, žádným relevantním tvrzením však nerozporovala skutečnosti, které byly správním orgánem během ohledání pozemku zjištěny a popsány v Protokolu o zajištění důkazu, ani fotografie, které byly inspekcí během zajištění důkazu pořízeny a které tvoří přílohu tohoto protokolu (obdobně rozsudek Městského soudu ze dne 17. 7. 2019, č. j. 5 A 146/2015-84, bod 34-35; nebo ze dne 29. 11. 2016, č. j. 3 A 27/2015-77, strana 11).

44. Lze shrnout, že inspekce v projednávané věci neprováděla kontrolu podle pravidel kontrolního řádu, a proto na ni nejsou aplikovatelné závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 7. 2017, č. j. 8 As 132/2016-34. Místní šetření, v rámci kterého došlo k zajištění důkazů, proběhlo dne 4. 10. 2018. Řízení bylo v daném případě zahájeno dne 6. 11. 2018 (doručením oznámení o zahájení řízení žalobkyni, viz § 46 odst. 1 s. ř.). Jednalo se tedy o úkony prováděné před zahájením správního řízení, a z logiky věci se tudíž nejednalo o úkony prováděné v rámci správního řízení (obdobně rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 15. 4. 2013, č.j. 10 A 279/2011-45, strana 9). Hodlala-li však inspekce zjištění učiněná při těchto místních šetřeních použít jako důkaz ve správním řízení, bylo její povinností postupovat podle ustanovení § 138 s. ř. o zajištění důkazu. Jak soud uvedl výše, inspekce tak učinila a dodatečně žalobkyni vyrozuměla, že již před zahájením řízení opatrovala důkazy pro rozhodnutí. Žalobkyně se o tom dozvěděla ještě předtím, než bylo zahájeno řízení (viz doručený Protokol o zajištění důkazu a Usnesení o zajištění důkazu). Nad rámec lze doplnit, že v nyní projednávané věci nebylo ani možné, aby žalobkyně byla o prováděném zajišťování důkazu informována již v průběhu jeho provádění, jelikož inspektor provádějící místní šetření neměl k dispozici telefonní kontakt či e-mailovou adresu na žalobkyni, aby ji o tomto mohl bezprostředně vyrozumět (k tomu viz *per analogiam* závěry Nejvyššího správního soudu uvedené v rozsudcích ze dne 18. 10. 2016, č. j. 2 As 71/2005 – 134 a ze dne 26. 7. 2017, č. j. 8 As 132/2016-34, bod 15).
45. Na základě shora uvedeného soud uzavírá, že inspekce postupovala v souladu se zákonem, jestliže před zahájením řízení zajistila důkazy podle § 138 odst. 1 s. ř., jelikož existovala důvodná obava, že je později nebude možné provést vůbec.
46. Nerelevantní je též argument žalobkyně, že v roce 2005 byl učiněn závěr, že stav „*rybího přechodu*“ je havarijní, a bylo navrhováno jeho ukončení. Soud podotýká, že Manipulační řád z roku 2009 byl Rozhodnutím o schválení Manipulačního řádu schválen v roce 2013, a byl tedy schválen i s vědomím žalobkyni tvrzeného havarijního stavu „*rybího přechodu*“. Přesto v tomto ohledu stanovoval jednoznačné limity a podmínky (zejména podmínku č. 1 Rozhodnutí o schválení Manipulačního řádu). Žalobkyně s tím byla srozuměna, toto nerozporovala, a měla tak povinnost ve smyslu Manipulačního řádu a Rozhodnutí o schválení Manipulačního řádu zde uvedené podmínky respektovat. Její snaha ospravedlňovat vytýkané jednání mj. poukazem na údajný havarijní stav „*rybího přechodu*“ a dokumenty pocházející z doby 4 roky před vyhotovením Manipulačního řádu a 9 let před vydáním Rozhodnutí o schválení Manipulačního řádu tudíž nemůže být úspěšná.
47. Ve **druhém žalobním bodě** žalobkyně namítla, že nebyly naplněny všechny předpoklady odpovědnosti za přestupek, a že nebyly zohledněny veškeré rozhodné skutečnosti.
48. Soud shrnuje, že žalobkyně se měla podle správních orgánů dopustit přestupku podle § 125d odst. 4 písm. a) vodního zákona, neboť ve smyslu § 59 odst. 1 písm. a) vodního zákona nedodržela podmínky a povinnosti, za kterých bylo vodní dílo, tj. MVE U Černých II, povoleno, a to konkrétně povinnost zajistit dostatečný průtok v korytě v minimálním množství 4,50m³/s, stanovený podle § 36 odst. 2 vodního zákona a Manipulačního řádu a nadto v rozporu s podmínkou Rozhodnutí o schválení Manipulačního řádu zahradila tzv. „*rybí přechod*“.
49. Soud ověřil, že na základě rozhodnutí Okresního úřadu Rokycany ze dne 29. 6. 1999, č. j. ŽP-2884/99 bylo vydáno povolení k nakládání s vodami (k odběru povrchových vod) z řeky Berounky pro MVE Olešná II - „U Černých“ v ř. km 109,080 v množství max. 11,4

m^3/s . Toto rozhodnutí bylo vydáno za podmínky č. 1, která stanovila, že „při jakékoliv manipulaci na MVE I. a MVE II. bude zachován přepad vody přes jez v minimální výšce paprsku 5 cm, v množství Q_{355} denní $4,15 \text{ m}^3/\text{s}$ “. Podmínka č. 2 stanovila, že „na jezu bude vybudován rybí přechod“.

50. Manipulační řád v kapitole „A. Účel a popis vodních děl“ v podkapitole „A.1 Hlavní účel vodního díla“ uvádí, že „vodní díla zajišťují tyto hlavní účely v pořadí podle důležitosti:“, „2. zachování minimálního průtoku pod tělesem pevného jezu“, „3. výroba elektrické energie v MVE I, II a v MVE II. U Černých“. V podkapitole „A.2 Stanovený minimální průtok“ je stanoveno, že „minimální zůstatkový průtok převáděný přes jezové těleso je stanoven v souladu s metodickým pokynem MŽP ZP16/98 jako Q_{355d} a to $Q_{\min} = 4,50 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$ “. „Na základě výsledků provedených měření průsaků (investor), které se pod tělesem pevného jezu pohybují v hodnotách cca $3,3 - 3,5 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$ a reálného průtoku (v levé části jezu) přes jez v místě „rybího přechodu“ v šířce 2,06 m, který se pohybuje v hodnotě cca $1,0 - 1,5 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$ je zabezpečen minimální zůstatkový průtok pod jezem (stanovený na základě hydrologických podkladů) v hodnotě: Průtok přes jez je tedy $Q = 3,500 + 1,0000 = 4,500 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$ “. „Na tyto hodnoty musí být nainstalovaná hladinová regulace turbíny MVE.“ V kapitole „A.4.1 Pevný jez“ Manipulačního řádu je stanoveno, že „kóta koruny jezu je v rozmezí 278,78 – 278,84 m n. m. Jako základ pro hydrotechnické výpočty byla vzata střední mez – tedy 278,81 m n. m.“. V kapitole „C. Manipulace s vodou“, v podkapitole „C.1 Všeobecné zásady manipulací“ je stanoveno, že „veškeré hospodaření s vodou při provozu vodních děl Olešná se děje tak, aby byly splněny účely uvedené v kapitole A.1 a zajištěn minimální průtok uvedený v kapitole A.2“. V podkapitole „C.2 Manipulace s vodou za běžných průtoků“ je stanoveno, že „manipulace na MVE I a II na jezu v Olešné je řízena tak, aby byla hladina nad jezem minimálně na kótě 278,83 m n.m. – přepadový paprsek přes jez 2 cm tj. průtok přes jez minimálně $Q_{355d} = 4,50 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$ “. „Manipulace na MVE I a MVE II je řízena společnou hladinovou regulací“. „Při provozu MVE a do maximální hlnosti turbín cca $17 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$ musí být zachován stálý minimální zůstatkový průtok přes jezové těleso v hodnotě alespoň $4,50 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$ “. „Při provozu MVE nesmí hladina nad jezem klesnout pod kótu 278,83 m n. m.“. „V běžném provozu je zakázáno odstavení hladinové regulace“. V podkapitole „C.3 Manipulace za nízkých průtoků“ je stanoveno, že „turbína MVE je v provozu až do minimálního celkového průtoku v Berounce o hodnotě $5,30 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$ tj. $0,8 (Q_{\min} \text{ turbíny MVE I}) + 4,50 (Q_{\min} \text{ přes jezové těleso}) \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$. Při průtocích nižších se MVE odstavuje“. V kapitole „E.2 Provádění měření a pozorování“ je pak stanoveno, že „pro kontrolu hospodaření s vodou je osazena vodočetná lať s vyznačenou minimální kótou hladiny.“.
51. Rozhodnutí o schválení Manipulačního řádu uvádí, že platnost Manipulačního řádu byla tímto rozhodnutím stanovena do 30. 6. 2023, při splnění podmínky č. 1 „pro zabezpečení dostatku vody pro rybí přechod při minimálním zůstatkovém průtoku v toku (Q_{355} denní tj. $4,5 \text{ m}^3/\text{s}$) bude hrazením snížen průtok vodácké propusti na 3 cm přílivové hrany. Tímto omezením průtoku vody vodáckou propustí se zaručí funkčnost rybího přechodu, který nebude hrazen a voda jím bude protékat prioritně“.
52. Z Protokolu o zajištění důkazu vyplývá, že dne 4. 10. 2018 v cca 8:49 hodin na jezu MVE U Černých II „byl pozorován jez, který byl v levé třetině suchý (voda cca lem pod hranou jezu), ve druhé třetině vlhký s přelivem do 0,5 cm vody. Na levé břehové stěně byla nalezena vodočetná lať s dělením po dvou centimetrech bez zřetelného vyznačení kóty minimální provozní hladiny – minimálního zůstatkového průtoku (dále jen „MŽP“). Hladina byla na úrovni 2 cm (jeden dílek). Ve druhé třetině jezu byl nalezen zabrazený „rybí přechod“. Voda tímto rybím přechodem vůbec neprotékala (hladina vody na úrovni hrazení přechodu).

Přibližně v těchto místech byly pozorovány velké netěsnosti jezu, kdy voda viditelně proudila pod povrchem jezu. V poslední čtvrtině jezu je umístěná vodácká propust, která byla rovněž zabrázlena, takže voda protékala přes hranu tohoto zabrázení jen v pravé části (cca lem) a tato hladina se snižovala až k 0 cm na levé straně brazení. Voda proudila rovněž pod netěsnostmi tohoto brazení. Voda přes jez přetékala ještě v prostoru mezi rybím přechodem a propustí a to o velikosti max. 0,5 cm. Jinde nebyla přepadající voda pozorována. Podjezí bylo zavodněné (s blinito-kamenitými ostrůvky). V průběhu celého ohledávání pozemků byl pozorován nátok vody od jezu do náhonu na MVE OLEŠNÁ I i MVE II Olešná u Černých. Z obou strojoven vycházel typický mechanický zvuk pracujícího soustrojí MVE. V odpadu z těchto MVE bylo pozorováno zřetelné a silné víření vody indikující průtok vody turbínami. Nátok vody byl pozorován i na jemných česlích MVE. V průběhu času docházelo k pozvolnému snižování hladiny na jezu (indikováno na vodočetné lati), kdy hladina vody klesla až pod spodní hranu latě (9:47 až do ukončení ohledání) tj. až pod úroveň 0 cm (plně obnažení latě).“

53. Soud předně zdůrazňuje, že obdobnou skutkovou podstatou v obdobné věci se již v minulosti opakovaně zabýval, a proto odkazuje na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 16. 5. 2018, č. j. 5 A 42/2015-80 a navazující rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2018, č. j. 4 As 180/2018-39, a dále na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 18. 1. 2021, č. j. 5 A 181/2018-49. Ve zmíněných rozhodnutích byl předmětem řízení rovněž spor účastníků o výši správními orgány naměřené (nedostatečné) hodnoty minimálního zůstatkového průtoku. Právní závěry, které soud zaujal v uvedených rozhodnutích, lze vztáhnout i na nyní posuzovanou věc. Účelem institutu minimálního zůstatkového průtoku je zachování kontinuity průtoku povrchové vody, která zajistí podmínky pro vodní ekosystémy a ekosystémy spojené s povrchovými vodami a umožní obecné nakládání s povrchovými vodami. Je tedy zřejmé, že při odvádění vody z hlavního koryta řeky do náhonu na MVE U Černých II bylo nejprve nutné zajistit zachování MZP v hlavním korytě řeky a teprve případné nadbytečné množství vody odvést do náhonu na MVE. V případě předmětné MVE byla hodnota MZP dle Manipulačního řádu z roku 2009, který byl schválen rozhodnutím Městského úřadu Rokycany ze dne 8. 7. 2013 č.j. 4467/OŽP/11 Pro stanovena v množství 4,50 m³/s.
54. Správní orgány uložily žalobkyni pokutu, neboť v rozporu s § 59 odst. 1 písm. a) vodního zákona nedodržela podmínky a povinnosti, za kterých bylo vodní dílo povoleno. Tyto podmínky a povinnosti byly v první řadě stanoveny povolením k nakládání s povrchovými vodami, sekundárně pak Manipulačním řádem. Soud v této souvislosti odkazuje na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 16. 5. 2018, č. j. 5 A 42/2015-80, v němž bylo k odpovědnosti žalobce za předmětný přestupek vysloveno, že „[o]dpovědnost právnických a fyzických podnikajících osob je založena na principu odpovědnosti objektivní, při níž se nepřihlíží k případnému zavinění delikventa. Správní orgán I. stupně byl tedy povinen toliko zkoumat, zda žalobce v souladu s povolením k nakládání s povrchovými vodami dodržel minimální zůstatkový průtok na řece S., a v případě negativního výsledku uložit sankci. V tomto smyslu je irelevantní, v jakém stavu se nacházelo stavidlo odlehčovací propusti a zda bylo vyobrazeno v souladu s manipulačním řádem. Pro posouzení spáchání správního deliktu byly výhradně rozhodující naměřené hodnoty průtoku vody v hlavním korytě řeky a nikoliv dodržení či nedodržení manipulačního řádu, který nadto stanoví pouze podpůrné podmínky provozu vodního díla.“ S těmito závěry Městského soudu v Praze se následně plně ztotožnil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 21. 12. 2018, č. j. 4 As 180/2018-39, přičemž k nim dodal, že „[n]epřisvědčuje tedy stěžovateli, který má za to, že provozem MVE v souladu s manipulačním řádem vynaložil veškeré úsilí, které od něj bylo možné požadovat, aby se

správního deliktu podle vodního zákona nedopustil, čímž byl dán liberační důvod, který jej nečiní za vzniklý protiprávní stav odpovědným. Jak správně uvedl městský soud, již samotná skutečnost, že stěžovatel porušil povinnost spočívající v zachování minimálního zůstatkového průtoku na toku řeky S., jež byla v souladu s vodním zákonem stanovena v povolení k nakládání s povrchovými vodami, postačuje k tomu, aby byl shledán vinným za správní delikt podle § 125d odst. 4 písm. a) vodního zákona. Je tedy vskutku nepodstatné, v jakém stavu se při měření minimálního zůstatkového průtoku nacházelo stavidlo odlehčovací propusti a zda bylo vyhrazeno v souladu s manipulačním řádem.“

55. Žalobkyně namítala, že téměř okamžitě po skončení měření se průtok opět začal zvyšovat a po krátké době byly hodnoty průtoku v normálu. Soud se na tomto místě ztotožňuje s odůvodněním napadeného rozhodnutí, neboť MVE U Černých II byla v době zajištění důkazu prokazatelně provozována v rozporu s podmínkami, za nichž bylo vodní dílo povoleno a uvedeno do provozu, a to zejména s podmínkou č. 1 Rozhodnutí o schválení Manipulačního, a též a v rozporu se zněním schváleného Manipulačního řádu. Soud přitakává žalovanému, že podmínky provozu MVE U Černých II musí být plněny tak, aby v rámci nakládání s vodami byl v první řadě dodržován minimální zůstatkový průtok v korytě toku pod místem odběru. Pokud je v korytě toku méně vody, než je minimální zůstatkový průtok, nesmí k nakládání s vodami k odběru docházet. Totéž platí i pro případ kolísání vody v toku. V době provedeného měření byl MZP zcela jednoznačně nedostatečný. V tomto směru je zcela nepodstatné, zda průměrný průtok v podjezí byl v delším časovém období v souladu s mezními hodnotami uvedenými v Manipulačním řádu. Pro nyní projednávanou věc totiž není průměrný průtok v podjezí podstatný, relevantní je hodnota minimálního zůstatkového průtoku v korytě toku, která musí být dodržena vždy a v jakémkoliv čase, přičemž v době měření se tak zcela jednoznačně nestalo.
56. Nedodržení MZP není možné považovat za protiprávní stav vyvolaný událostí, vyšší mocí či neodvratitelným zásahem třetí osoby, za který by žalobkyně neodpovídala. Pokud nedojde k mimořádné události, kterou však není „běžné“ kolísání hladiny, resp. žalobkyní tvrzené rozkolísání hladiny v dané věci či průsak jezu, měl by být chod MVE nastaven tak, aby byl MZP zachován vždy, nikoliv aby pokles MZP pod mezní hodnotu byl dodatečně zachován (dosažen) v přiměřené době, jak uvádí žalobkyně. Nastavení MVE tak, aby byl MZP vždy zajištěn, je zcela na žalobkyni, jejíž povinností je vypořádat se i s případnými náhlými změnami průtoku, způsobenými ať už nepříznivou hydrometeorologickou situací či působením jiných MVE umístěných proti proudu řeky. Soud zdůrazňuje, že zjištěný stav, kdy přes jez neprotékala skoro žádná povrchová voda, nelze považovat ani za drobnou odchylku, nýbrž se jedná o nedodržení stanoveného MZP (4,5 m³/s) v podstatné míře. Stejně tak nelze za drobnou odchylku považovat stav, kdy hladina vody v nadjezí poklesla pod značku +2cm (278,83 m n.m.) na vodočetné lati. Jedná se zároveň o nedodržení podmínek stanovených Manipulačním řádem, kdy hladina nad jezem musí být minimálně na kótě 278,83 m n.m. (srov. Manipulační řád, část „C.2 Manipulace s vodou za běžných průtoků“). Žalobkyně byla povinna provozovat vodní dílo v souladu s povolením k nakládání s povrchovými vodami, a byla tudíž povinna dodržovat veškeré podmínky a povinnosti, za kterých bylo vodní dílo povoleno a uvedeno do provozu, mimo jiné i podmínku týkající se výše minimálního zůstatkového průtoku, který měl být na řece u MVE U Černých II zachován. Žalobkyně proto byla podle § 9 odst. 1 ve spojení s § 59 odst. 1 písm. a) vodního zákona povinna zajistit MZP (srov. bod 33 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2018, č. j. 4 As 180/2018-39).

57. Z napadeného rozhodnutí i ze spisového materiálu dále vyplývá, že k nedodržení stanoveného MZP došlo v důsledku toho, že podstatný průtok vody z hlavního toku byl sveden do náhonu MVE U Černých II, čemuž odpovídá i pořízená dokumentace z místa měření (včetně podrobné fotodokumentace). Z obsahu spisového materiálu totiž plyne, že předmětná MVE byla v okamžiku zajišťování důkazu v provozu, a že „rybí přechod“ byl jednoznačně zahrazen (viz obrázek č. 17 fotodokumentace, která je přílohou Protokolu o zajištění důkazu), voda tímto přechodem protékala zcela nepatrně až vůbec (hladina vody na úrovni hrazení přechodu), vodácká propust na jezu byla rovněž zahrazena, takže voda přetékala přes hranu tohoto hrazení jen v pravé části a tato hladina se snižovala k 0 cm na levé straně hrazení (viz obrázky č. 21, 22, 24 fotodokumentace, která je přílohou Protokolu o zajištění důkazu), přičemž byl pozorován (a zdokumentován) nátok vody od jezu do náhonu MVE, jejíž strojní zařízení bylo prokazatelně v provozu. Soud souhlasí se žalovaným, že voda, která řekou na kontrolovaném místě v rozhodné době protékala, byla evidentně nasměrována do náhonu MVE, aby tato mohla zůstat v provozu i v době, kdy nebyl zachován minimální zbytkový průtok jak pro rybí přechod, tak pro vodáckou propust. Lze proto oprávněně dovodit, že pokles MZP na předmětném jezu byl vyvolán provozní činností žalobkyně a nikoliv jednáním třetích osob či provozem jiných MVE položených nad MVE žalobkyně.
58. Je třeba zdůraznit, že žalobkyně je objektivně odpovědná za zachování MZP v kterémkoli okamžiku při současném provozu MVE a je na ní, jakými mechanismy splnění této povinnosti spolehlivě zajistí. K tomu je zapotřebí dodat, že v případě MZP se jedná o množství vody, které je minimální pro zachování ekologických funkcí vodního toku a které ještě umožňuje obecné nakládání s povrchovými vodami; v tomto smyslu je tedy záhodno, aby množství protékající vody dosahovalo spíše hodnot vyšších než minimálních. V nyní projednávané věci byl nedostatek vody patrný i na základě pouhého ohledání a je bez pochybností seznatelný i z přiložené fotodokumentace.
59. Soud neshledal, že by se správní orgány obou stupňů dostatečně nezabývaly naplněním materiální stránky správního deliktu. Správní orgány v obecné rovině zdůraznily, že žalobkyně svým jednáním naplnila znaky skutkové podstaty správního deliktu dle vodního zákona, neboť nedodržela MZP stanovený v souladu s § 36 vodního zákona povolením k nakládání s povrchovými vodami. Již samotným nedodržením předpisů týkajících se nakládání s vodami je vyvoláno nebezpečí vzniku poruchy, neboť je nepochybné, že se zákonodárce rozhodl sankcionovat pouze taková porušení vodoprávních předpisů, která mohou vést k ohrožení životního prostředí. To vyplývá ze samotného účelu vodního zákona vymezeného v jeho § 1 odst. 1, který zdůrazňuje nezbytnost ochrany povrchových a podzemních vod, stejně jako ochranu vodních ekosystémů a na nich přímo závislých suchozemských ekosystémů, a rovněž ze znění § 36 vodního zákona, který zavádí institut minimálního zůstatkového průtoku za účelem zachování ekologických funkcí vodního toku. Inspekce rovněž konkretizovala, že nedodržením stanoveného průtoku vody v ř. km 108,8 toku Berounky došlo k ovlivnění průtoku a stavu vody nad jezem (strana 2 rozhodnutí inspekce). Žalovaný k tomu doplnil, že v důsledku jednání žalobkyně „došlo ke zvýšení míry ohrožení veřejného zájmu na ochraně vodního toku, protože Manipulační řád i podmínky, za kterých je možné vodní dílo provozovat, jsou vždy formulovány právě s ohledem na konkrétní lokalitu, typ vodního díla a ekosystémový charakter vodního toku. Tedy mimo jiné tak, aby provoz MVE neměl negativní vliv na příznivé biologické vlastnosti tekoucí vody ve vodním toku, resp. na dynamickou rovnováhu

vodního ekosystému.“ (strana 3 napadeného rozhodnutí). Soud s ohledem na výše uvedené uzavírá, že správní orgány se materiální stránkou správního deliktu dostatečně zabývaly.

60. Pokud žalobkyně namítala, že v rámci dané situace učinila a činí veškerá možná opatření, která po ní lze objektivně požadovat, soudu nezbyvá než konstatovat, že tato skutečnost nemá žádný vliv na to, že se žalobkyně daného přestupku skutečně dopustila. Žalobkyně nikterak nedoložila, zda tato opatření učinila již dříve či až na základě nyní projednávaného přestupku. Tuto skutečnost nedoložila nejen soudu, ale ani správnímu orgánu, aby ji případně zohlednil v rámci výše ukládané pokuty (srov. § 125l odst. 1 vodního zákona), přičemž zůstala u pouhého tvrzení těchto údajných opatření.
61. Vzhledem k výše uvedenému je zřejmé, že žalobkyně neprovozovala MVE U Černých II v souladu s Manipulačním řádem, neboť nerespektovala povinnost dodržet mezní hodnotu MZP stanovenou Manipulačním řádem při současném provozu MVE. Postupovala tudíž v rozporu s § 59 odst. 1 písm. a) vodního zákona.
62. Ve **třetím žalobním bodě** žalobkyně namítla nepřezkoumatelnost rozhodnutí, a to z toho důvodu, že za stejné jednání byl v rámci přestupkového řízení uznán vinným taktéž provozovatel MVE Olešná II. Ani této námitce však soud nepřisvědčil. Za nepřezkoumatelné lze považovat toliko rozhodnutí, jehož výrok či odůvodnění jsou nesrozumitelné nebo jejichž odůvodnění je nedostatečné ve smyslu rozsahu či přesvědčivosti [srov. § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]. Těmito vadami napadené rozhodnutí netrpí. Skutečnost, že za totožné jednání byla údajně sankcionována i další osoba (jedenatel žalobkyně jako podnikající fyzická osoba), není sama o sobě způsobila založit nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí.
63. Odpovědným za přestupek podle § 125d odst. 4 písm. a) vodního zákona je právnická nebo podnikající fyzická osoba, která vlastní vodní dílo, nicméně podle § 126 odst. 1 vodního zákona *pokud se v tomto zákoně užívá pojem „vlastník“ nebo „nabyvatel“, rozumí se jím i ten, komu svědčí právo hospodaření.* Z Manipulačního řádu je zcela nepochybné, že provozovatelem MVE U Černých II je žalobkyně, které ve smyslu § 126 odst. 1 vodního zákona svědčí právo hospodaření. Je tedy nepochybné, že jako provozovatel vodního díla je žalobkyně odpovědná za splnění povinností vztahujících se k nakládání s vodami dle vodního zákona, tedy všech povinností, které zákon ukládá „vlastníkům“ vodního díla (srov. např. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 15. 9. 2020, č. j. 11 A 189/2018- 69)
64. Nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí nelze dovozovat z toho, že jedenatel žalobkyně (tedy nikoliv žalobkyně jakožto samostatná právnická osoba) byl v rámci jiného řízení jakožto provozovatel odlišné MVE sankcionován a inspekci uznán vinným za obdobný přestupek, jehož se měl dopustit v souvislosti s provozováním MVE Olešná II. Jak sama žalobkyně uvedla, v případě žalobkyně, která je v nyní posuzované věci v postavení provozovatelky MVE U Černých II, a jejího jednatele, jenž je (v odlišné věci) v postavení provozovatele MVE Olešná II, se jedná o dva samostatné a na sobě nezávislé subjekty práva, vůči nimž bylo ze strany inspekce zřejmě postupováno vzhledem k obdobnému skutkovému základu stejně.
65. Každé rozhodnutí o pokutě za naplnění skutkové podstaty přestupku je individuálním správním aktem, jenž je závazný pouze pro jeho adresáta. Obecně pak lze uvést, že v případě, kdy jsou vydány dva individuální správní akty, které sice pojí skutková obdobnost, avšak jejich adresátem je pokaždé jiný subjekt práva, je nutné dodržet především zásadu legitimního očekávání, z níž plyne požadavek na to, aby v případě

skutkově obdobných případů nedocházelo k rozdílnému hodnocení či nedůvodným odchylkám při hodnocení důsledků jednání obviněných z přestupků. Porušení této zásady nicméně nebylo ze strany žalobkyně namítáno.

66. Lze uzavřít, že žalobkyně byla v projednávané věci sankcionována jako právnická osoba za jednání spočívající v naplnění skutkové podstaty přestupku, jehož se dopustila v souvislosti s provozováním MVE U Černých II, a to zcela nezávisle a bez ohledu na to, zda byl za jednání obdobné povahy postižen její jednatel coby provozovatel jiné MVE, a proto o dvojí trestání v téže věci nejde.
67. Z ničeho tak nelze dovodit žalobkyní namítanou nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí. Soud v této souvislosti pro úplnost podotýká, že Nejvyšší správní soud konstantně judikuje, že povinnost orgánů veřejné moci svá rozhodnutí řádně odůvodnit nelze interpretovat jako požadavek na detailní odpověď na každou námitku. Soud či správní orgán může na určitou námitku reagovat i tak, že v odůvodnění svého rozhodnutí prezentuje od názoru účastníka řízení odlišný názor, který přesvědčivě zdůvodní, tím se s námitkami účastníka řízení vždy – minimálně implicitně – vypořádá. Absence odpovědi na ten či onen argument v odůvodnění tak bez dalšího nezpůsobuje nezákonnost rozhodnutí či dokonce jeho nepřezkoumatelnost. Podstatné je, aby se orgán veřejné moci vypořádal se všemi základními námitkami účastníka řízení (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 5. 2009, čj. 9 Afs 70/2008 - 13, ze dne 28. 5. 2009, čj. 9 Afs 70/2008 - 13, a ze dne 21. 12. 2011, čj. 4 Ads 58/2011 - 72, či usnesení Ústavního soudu ze dne 18. 11. 2011, sp. zn. II. ÚS 2774/09, a ze dne 11. 3. 2010, sp. zn. II. ÚS 609/1). Není proto nepřezkoumatelným rozhodnutí, v jehož odůvodnění orgán veřejné moci prezentuje od názoru účastníka řízení odlišný názor, který přesvědčivě zdůvodní, a toto zdůvodnění poskytuje dostatečnou oporu výroku rozhodnutí (srov. nález Ústavního soudu ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08). Soud ověřil, že žalovaný reagoval na všechny stěžejní námitky žalobkyně, přičemž je souhrnně vypořádal. Závěry žalovaného i inspekce jsou dle náhledu soudu přezkoumatelně odůvodněny a vycházejí z řádně zajištěných důkazů, přičemž není pochyb o tom, že se žalobkyně předmětného přestupku dopustila.
68. Soud námitky vznesené žalobkyní ve třetím okruhu žalobních bodů neshledal z výše vyložených důvodů opodstatněnými a naopak je považuje za účelové. Rozhodnutí správních orgánů obou stupňů obsahují zcela jednoznačně znějící právní kvalifikaci vytýkaného protiprávního jednání, vyličení skutkových okolností a skutkového stavu a též podrobné zdůvodnění výše uložené pokuty včetně toho, jak bylo přihlédnuto k přitěžujícím i polehčujícím okolnostem. Napadené rozhodnutí ani rozhodnutí inspekce v žádném případě nejsou nepřezkoumatelná pro nesrozumitelnost nebo nedostatek zdůvodnění, tedy pro okolnost, která by soudu umožňovala je zrušit pro vady řízení ve smyslu ustanovení § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

IV. Závěr a náklady řízení

69. Na základě shora uvedeného dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl. Učinil tak bez jednání, neboť pro tento postup byly splněny zákonné podmínky (§ 51 odst. 1 s. ř. s.).
70. Výrok o nákladech řízení má oporu v ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobkyně nebyla ve věci úspěšná a žalovanému žádné účelně vynaložené náklady v řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 26. května 2021

Mgr. Martin Kříž v. r.
předseda senátu